

**LOCAL PEOPLE PARTICIPATION IN FIREFLY ECOTOURISM
MANAGEMENT: A CASE STUDY IN BAN SAMAECHEI,
PETCHABURI PROVINCE**

PASICHA CHAIKAEW

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF
SCIENCE (NATURAL RESOURCE MANAGEMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2005

ISBN: 974-04-6810-1

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

LOCAL PEOPLE PARTICIPATION IN FIREFLY ECOTOURISM
MANAGEMENT: A CASE STUDY IN BAN SAMAECHEI, PHETCHABURI
PROVINCE

PASICHA CHAIKAEW 4737898 ENRM/M

M.Sc. (NATURAL RESOURCE MANAGEMENT)

THESIS ADVISORS: ANUCHAT POUANGSOMLEE, PhD (HUMAN ECOLOGY),
KULVADEE KANSUNTISUKMONGKOL, PhD (ECOLOGY),

ABSTRACT

Ban Samaechai is located near the estuary where Phetchaburi River and sea water merge. Ban Samaechai is a suitable area for fireflies, small bugs of scientific interest. In 2002, this place was promoted as an ecotourism site. Ecotourism activities require participatory management from local people to make the balance between economics and environmental protection.

The objectives of this study were to investigate the development of firefly ecotourism management, to study factors influencing the local participation, to study the relationship between the level of local participation in firefly ecotourism management and the level of firefly conservation. A questionnaire was used as a quantitative research method. Seventy one household respondents were selected based on an accidental sampling method. Meanwhile, in-depth interview and focus group were administered as a qualitative research method.

The study results demonstrated that occupation, monthly income, length of residence, and distance from house to river were personal factors influencing the level of people participation in firefly ecotourism management. In addition, attitude, communication systems, interpersonal communication, and group communication were other factors that influenced the level of participation. Both levels of participation in firefly ecotourism and firefly conservation were categorized at medium levels. The results show that level of participation and level of firefly conservation were directly proportional. Positive impacts and a negative impact occurred from firefly ecotourism. Problems from ecotourism management could be accounted for by lack of managing knowledge, lack of main agency, and lack of initial facilities.

It is recommended that all stakeholders should unite to increase cooperative working. Activities during day-time should be provided instead of only night-time activities. Notice boards and regulations must be legible and noticeable to educate tourists. Homestay, a current popular kind of tourism in Thailand, is not suitable for management in Ban Samaechai right now.

KEY WORDS: CONSERVATION / ECOTOURISM / ECOTOURISM
MANAGEMENT / FIREFLY / LOCAL PEOPLE
PARTICIPATION

132 pp. ISBN: 974-04-6810-1

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหิ่งห้อย: กรณีศึกษา บ้านสามชาย จ.เพชรบุรี
(LOCAL PEOPLE PARTICIPATION IN FIREFLY ECOTOURISM MANAGEMENT: A CASE STUDY IN BAN SAMAECHAI, PHETCHABURI PROVINCE)

ภคิษา ไชยแก้ว 4737898 ENRM/M

วท.ม. (การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: อนุชาติ พวงสำลี, Ph.D., กุลวดี แก่นสันติสุขมงคล, Ph.D.,

บทคัดย่อ

หมู่บ้านสามชายตั้งอยู่บนพื้นที่สภาพแวดล้อมเป็นแบบป่าชายเลน มีน้ำกร่อยและต้นลำพูโดยรอบ สภาพแวดล้อมเช่นนี้เหมาะกับชีวิตการอาศัยอยู่ของหิ่งห้อย ซึ่งเป็นสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กที่น่าสนใจทั้งในทางวิทยาศาสตร์และความสวยงาม จนถึงปี 2545 บ้านสามชายได้รับการสนับสนุนผลักดันให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีหิ่งห้อยและความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายของชาวบ้านเป็นสิ่งดึงดูด แต่อย่างไรก็ตามการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหิ่งห้อยต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชนในหมู่บ้านสามชาย เพื่อรักษาสมดุลระหว่างรายได้จากการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ชุมชนมีอยู่

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการความเป็นมาของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหิ่งห้อย ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหิ่งห้อยกับระดับของการอนุรักษ์หิ่งห้อย รวมทั้งรวบรวมปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหา วิธีการศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ คือใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ และสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับการประชุมกลุ่มย่อยเป็นเครื่องมือ

ผลการศึกษาพบว่า อาชีพ, รายได้, ระยะเวลาพำนักในหมู่บ้าน, และระยะทางจากบ้านถึงแม่น้ำ เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนทัศนคติ, ระบบการติดต่อสื่อสาร, การติดต่อสื่อสารแบบตัวต่อตัว, และการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่ม เหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหิ่งห้อย นอกจากนี้ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตรงกับระดับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการท่องเที่ยว รวมถึงปัญหาที่สามารถแยกออกได้เป็นเรื่องของการขาดการจัดการความรู้, ขาดหน่วยงานหลักที่มาดูแลอย่างจริงจัง, และขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นเบื้องต้น

คำแนะนำสำหรับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหิ่งห้อยในหมู่บ้านสามชาย คือ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดต้องร่วมมือกัน โดยมี อบต.เป็นหน่วยงานหลักที่ดูแล เพราะมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย, 2) ควรมีกิจกรรมระหว่างช่วงเวลากลางวันในบริเวณใกล้เคียงหรือภายในพื้นที่, 3) ป้ายสื่อสาร กฎระเบียบต่างๆ ต้องทำให้เห็นได้ชัด และสื่อความหมายชัดเจน, 4) เรื่องของบ้านพักแบบโฮมสเตย์ยังไม่เหมาะสมที่จะนำมาพิจารณาก่อตั้งในหมู่บ้านสามชายตอนนี้